

Vid sidan av vägen på den plats där vargvalpen hittades. Foto: Privat

2021-06-03 13:12 CEST

Här ligger en "Hund" begravnen

Här ligger en "hund" begravnen...

Att ana oråd kan sägas som "här ligger en hund begravnen", ett välkänt talesätt i svenskan. Just *den* känslan infinner sig när man tar del av en händelse som nyligen utspelades sig i Värmlands urskogar då en nyfödd vargvalp hittas och inom några timmar avlivs. Utan någon större kontroll eller utredning.

9 maj hittas en vargvalp, media skriver om händelsen. Tidigt sas det vara en grupp ungdomar som hittat valpen och att de då tog den med till sitt boende, att det kunde bli aktuellt med en utredning om miljöbrott på händelsen. Ganska snabbt visar det sig det sig vara en personal från boendet och en boende där som gjort upptäckten. De två var själva på utflykt, en bra bit från boendet, på små vindlande vägar helt utan bebyggelse. Syftet med utflykten och varför de var just där har inte klargjorts. Faktum är att de oväntat står framför en valp, nyfödd, blöt och med både navelsträng och moderkaka kvar. De beslutar sig för att ta med valpen till boendet. Där kontaktas polis som kom efter en timma med en eftersöksjägare. Beslut togs att avliva vargvalpen: "Eftersom människor hanterat den och att lägga tillbaka den där den hittats ansågs vara helt uteslutet", samt att valpen då var alltför medtagen. Valpen avlivs med stöd av § 40c Jaktförordningen. Lars Hedelin vid polisen i Värmland uppger i media:

- Vi misstänker inget brott, det finns ingen anmälan och det pågår ingen utredning.

Låt oss därför beakta hela historien med nya ögon och göra en egen bedömning.

De två upphittarna från boendet kom i sin bil och säger sig få syn på valpen liggandes mitt på vägen så stannar de, går ut, tittar, filmar och tar bilder,

säger sig då tro att de hittat en hundvalp. Enligt bilder och filmklipp som NWT publicerat är det lätt att se att det är en mycket ung valp, då navelsträng och moderkaka finns kvar, men man kan lätt se att fostersäcken är borta. Så vilken art de än tror sig hittat borde de i det läget direkt kontaktat veterinär och polis för att få råd om hur de kunde hjälpa utan att flytta valpen. Med en så nyfödd valp är det inte heller svårt att lista ut att en tik måste finnas i närheten. Vore det en bortsprungnen dräktig hund vill ägaren med största sannolikhet också veta vart den befinner sig. Det är inte heller svårt att räkna ut att det är bråttom att ordna hjälp om valpen ska klara sig, oavsett art.

De anser att det vore plågeri att lämna valpen och tar den med sig till boendet. Någonstans börjar dock insikten om att det kan röra sig om en varg och inte en hund de hittat infinna sig. Man ringer polisen, som kommer till boendet tillsammans med en eftersöksjägare med jakthund, med särskild utbildning på rovdjur. Eftersöksjägaren är den som tillstyrker att valpen ska avlivas och även utför det. *Om* han hade haft grundläggande kunskap om vargars beteende (vilket man kan tycka att han borde ha efter sin utbildning) då hade han vetat att det *inte* spelar någon roll om människor rört vid vargvalpen. Självklart påverkades valpens status av så lång mänsklig hantering innan dödsdom, den behövde ju dia. Det är märkligt att beslut kring valpens öde tas utan någon vidare kontakt med länsstyrelsen. Det borde utöver länsstyrelsen även ingå i polisens rutiner att vid fall som detta inte luta sina beslut på en enskild jägares utsaga i fallet. Särskilt eftersom det även kan bli föremål för artskyddsbrott. Det finns andra med stor kunskap om rovdjurens ekologi och beteende som också borde tillfrågas, tex regionsansvariga i Svenska Rovdjursföreningen.

Vargtikar föder normalt sina ungar på en väl vald plats där de känner sig trygga. Hon ligger där och inväntar förlossningen i upp till en vecka före. När valparna fötts slickar tiken först av fostersäcken vid valpens andningsorgan, sen gnager hon av navelsträngen och äter upp moderkakan. Ingen hona skulle på eget initiativ ta ut en nyfödd ur lyan. Något har alltså precis efter födseln av denna lilla valp gått fel. Stämmer utsagan att de bara hittade valpen mitt på vägen?

Varför uppges det då i händelserapporten att de stannade för att de tror sig ha kört på något? Och vad var det? Fanns vargtiken i närheten och bara väntade på att de skulle åka så hon kunde hämta/rädda sin valp? När vargar blir skrämda lämnar de sin avkomma, tar skydd för att sen återvända. De försvarar inte sina nyfödda på plats. Vargvalpar lämnar inte heller självmant lyan förrän efter 3–4 veckor, så om ingen eller inget flyttat valpen har den

inte själv tagit sig ut. Inga tydliga skador kan ses på valpen om räv eller örn vågat sig in i lyan och tagit valpen, som Jens Frank rovdjursforskare på Grimsö uppger som möjlig orsak. Vilket är väldigt långsökt och i vår konsultation med vargexperten Runar Ness bekräftar han: - De vågar sig inte normalt in i en varglya - det är enbart människan som får en vargtik att överge valpar och ta till flykt-.

Det bästa för valpen hade varit att låtit den ligga i hopp om att tiken skulle hämta den. Det största djurplågeriet var att ta med den därifrån, och att inte heller återlämna den när de insåg att det var en varg, innan det var för sent. – Man ska alltid lämna vilda djur kvar i skogen och det spelar ingen roll vad det är för något. Man har inte rätt att plocka upp dem och de är nästan aldrig övergivna, säger jaktvårdskonsulent Gunnar Glöersen. Detta är viktiga aspekter på händelsen, och just därför hade det verkligen behövts en sakkunnig om vargars beteende när det togs beslut om avlivning.

Polisens händelserapport ger inga svar på vad som hände, ingen är hörd, föreståndaren på boendet har enligt egen utsago bara kontaktats av media. Varför kom eftersöksjägare med spårhund? Exakt hur avlivades valpen?

Framför allt var tog den dödade valpen vägen? Den 1/6 hade den ännu inte inkommit till SVA för obduktion! Hela historien blir ännu märkligare då det uppdagats att det finns omärkta viltkameror omkring där valpen hittades. Är det verkligen en slump?

Oacceptabelt många frågetecken finns i händelseförloppet kring vargvalpen i de mörka Värmlandskogarna, som en del kanske vill ska ligga kvar just där, i det fördolda?

Om bevisen räcker som artskyddsbrott, jaktbrott eller faunabrott förtäljer inte riktigt den här skrivelsen. Hur har eftersöksjägaren fått bevisa beslutet om avlivning enligt jaktförordningen? Hur kunde utredningen läggas ner innan den ens påbörjats?

Den lilla fridlysta vargvalpen och dess mamma av en starkt hotad art, borde få större upprättelse än så här.

Därför har SRF Värmland begärt omprövning/överprövning i fallet.

2021-06-03 10.25

Kim Aronsson
Rovdjursansvarig Team Värmland
Svenska Rovdjursföreningen

Ideell förening för Rovdjur i Sverige